

Til afløsning af den dagældende tilsynsværgeordning blev der indført en ordning med patientrådgivere, hvis formål bl.a. var at styrke støtten til patienter, der er undergivet tvang. Endvidere blev der optaget bestemmelser om patientråd og patientmøder for at øge patienternes medindflydelse på egne forhold. Der blev også fastsat regler om informeret samtykke og om obligatorisk udarbejdelse af behandlingsplaner for enhver, der indlægges på psykiatrisk afdeling, med henblik på at sikre, at patienterne i videst muligt omfang hele tiden er indforstået med den behandling, der foretages.

Endelig blev der indført en ny klageordning med henblik på at forbedre behandlingen af klagesager på dette område. Klager over frihedsberøvelse blev henlagt til domstolene, mens der blev oprettet lokale patientklagenævn til at behandle klager over andre former for tvangsanvendelse som f.eks. tvangsbehandling og tvangsfiksering.

Efter psykiatrilovens § 46 skulle forslag om revision af loven fremsættes for Folketinget senest ved begyndelsen af folketingsåret 1994-95. For at få det bedst mulige grundlag for at vurdere behovet for ændringer af psykiatriloven iværksatte Justitsministeriet en videnskabelig undersøgelse af lovens virkninger. Formålet med undersøgelsen var at belyse, hvorledes psykiatriloven på landsplan havde fungeret i praksis i årene 1991-93.

Ved lov nr. 386 af 14. juni 1995 blev fristen for fremsættelse af forslag om revision af loven udskudt til begyndelsen af folketingsåret 1996-97, således at man kunne afvente resultatet af den videnskabelige undersøgelse af lovens virkninger. Den videnskabelige undersøgelse – psykiatrilovundersøgelsen – blev offentliggjort den 16. august 1996, og undersøgelsens resultater er herefter indgået i overvejelserne om revision af loven. Undersøgelsen er i 1997 blevet suppleret med resultater bl.a. fra en undersøgelse af de praktiserende lægers syn på loven samt en gennemgang af sygehusjournaler omhandlende patienter, over for hvem tvang har været anvendt. Resultaterne fra disse undersøgelser har ikke ændret psykiatrilovundersøgelsens konklusioner.

Lovforslaget har på den baggrund til formål at gennemføre de ændringer og tilpasninger, som erfaringerne med den gældende psykiatrilov giver anledning til.

b. Justitsministeren fremsatte den 19. december 1996 forslag til lov ændring af lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien og retsplejeloven (Revision af psykiatriloven) (lovforslag nr. L 133). Lovforslaget med bemærkninger er optrykt i fortryk til Folketingets forhandlinger 1996-97, Tillæg A, s. 3004 ff. Endvidere er l. behandlingen af lovforslaget

den 15. januar 1997 optrykt i fortryk til Folketingets forhandlinger, 1996-97, s. 3079 ff. Lovforslaget bortfaldt ved udgangen af folketingsåret 1996-97.

Den 7. maj 1997 havde justitsministeren fremsendt et ændringsforslag til forslaget om revision af psykiatriloven til Folketingets Retsudvalg. Ændringsforslaget indeholdt bl.a. et forslag om ændret affattelse af § 2 om god sygehusstandard i den nu-gældende psykiatrilov. Formålet med dette forslag var at understrege behovet for og vigtigheden af, at forholdene på de psykiatriske afdelinger forbedres, herunder navnlig de bygningsmæssige forhold.

Folketingets Retsudvalg afgav den 2. oktober 1997 en beretning over lovforslaget. Beretningen er optrykt i fortryk til Folketingets forhandlinger 1996-97, Tillæg B, s. 1541 ff.

Af beretningen fremgår bl.a., at Retsudvalget har drøftet *god psykiatrisk afdelingsstandard*. Der er enighed om, at den optimale behandling på psykiatriske sengeafsnit forudsætter, at den enkelte patient har ret til enestue og ret til attraktive tilbud om beskæftigelse, herunder mulighed for og ret til adgang til frisk luft, samt at patienten har ret til en daglig samtale med kvalificeret personale. Retsudvalget har derfor bemærket sig regeringens aftale med amtskommunerne, der efter Retsudvalgets opfattelse sætter skub i en positiv udvikling for så vidt angår de fysiske forhold. Aftalen er optrykt som bilag 1 til dette lovforslag.

Retsudvalget har endvidere noteret sig justitsministerens forslag om overordnede målsætninger for, hvad der er god sygehusstandard inden for psykiatrien. Retsudvalget lægger dog også vægt på en fortsat hurtig modernisering af de psykiatriske sygehuse. Det understreges i den forbindelse, at der er en snæver sammenhæng mellem på den ene side gode fysiske forhold og god personalenormering og på den anden side behovet for anvendelse af tvang.

I beretningen er endvidere drøftet udformningen af lovforslagets bestemmelser om *udskrivningsaftaler*. Det anføres i den forbindelse bl.a., at udtrykket »koordinationsplan« bør anvendes i de tilfælde, hvor patienten ikke deltager i koordinationen af tilbud, således at udtrykket »udskrivningsaftale« forbeholdes de tilfælde, hvor patienten deltager i koordinationen af tilbud.

Retsudvalget opfordrer også til, at der i lovforslagets bemærkninger sker en præcisering af den mindre gruppe patienter, som efter udskrivning må antages ikke selv at ville søge den behandling eller de sociale tilbud, som de pågældende patienter har behov for. Retsudvalget har forstået, at udskrivningsaftaler og koordinationsplaner skal være tidsbegrænsede og ikke kan gennemføres mod patientens vilje.